

SAJŪDŽIO ISTORIJA IR PATIRTIS

Lietuvos mokslų akademijos ir Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės narių
Lietuvos centrinio valstybės archyvo ir Lietuvos valstybės naujojo archyvo

MOKSLINĖ KONFERENCIJA LIETUVOS PERSITVARKYMO SAJŪDŽIO 35-MEČIUI PAMINĖTI

2023 m. birželio 3 d. 9 val.
Lietuvos mokslų akademijos didžioji konferencijų salė
Gedimino pr. 3, Vilnius

Renginio metu vyks Lietuvos centrinio valstybės archyvo ir Lietuvos valstybės naujojo archyvo dokumentų paroda

Renginiui pirmininkauja Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio (LPS) iniciatyvinės grupės nariai akademikas Antanas BURĄČAS ir Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras dr. Zigmas VAIŠVILA, buvęs Lietuvos mokslų akademijos (LMA) Mokslinio organizacinio skyriaus viršininko pavaduotojas Saulius LAPIENIS.

KONFERENCIJOS PROGRAMA

I. ĮŽANGINĖ DALIS

1. Lietuvos mokslų akademijos prezidentas Jūras BANYS, 5 min.
2. Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarė, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo prezidentė Birutė VALIONYTĖ, 5 min.
3. Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos vadovė dr. Inga ZAKŠAUSKIENĖ, 5 min.

II. NEATSKLEISTI LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDŽIO ISTORIJOS PUSLAPIAI

1. **Lietuvos žaliųjų judėjimo indėlis steigiant LPS iniciatyvinę grupę.**
Pirmojo ekologijos klubo „Žemyna“ tarybos narys Saulius LAPIENIS, 15 min.
2. **LMA Puslaidininkių fizikos instituto ir LMA prezidiumo bendravimas dėl persitvarkymo Lietuvoje.**
Buvęs LMA Puslaidininkių fizikos instituto mokslinis darbuotojas Raimundas MICKŪNAS, 10 min.
3. **LPS iniciatyvinės grupės išrinkimas Lietuvos TSR mokslų akademijoje.**
LPS iniciatyvinės grupės narys Alvydas MEDALINSKAS, 15 min.
4. **Pirmieji LPS kontaktai su užsienio šalimis siekiant Lietuvos nepriklausomybės.**
LPS iniciatyvinės grupės narys, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras prof. habil. dr. Bronislovas GENZELIS, 15 min.
5. **KGB prieš Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdį.**
Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Genocido ir rezistencijos tyrimų departamento direktorė dr. Kristina BURINSKAITĖ, 15 min.

III. VALSTYBĖS NEPRIKLAUSOMYBĖ IR LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDIS

1. **Nuo 1988 m. balandžio 20 d. Arvydo Juozaičio pranešimo „Politinė kultūra ir Lietuva“ iki 1989 m. vasario 15 d. LPS Seimo deklaracijos dėl Lietuvos nepriklausomybės siekio.**
LPS iniciatyvinės grupės narys dr. Arvydas JUOZAITIS, 20 min.
2. **Ar galėjo tuometė Lietuvos komunistų partija sutrukdyti Lietuvos nepriklausomybės atkūrimui ir kaip?**
Lietuvos komunistų partijos Vilniaus miesto Lenino r. komiteto Sąjūdžio rėmimo grupės vadovas ir Respublikinės koordinacinės tarybos LKP statuso problemoms spręsti pirmininko pavaduotojas Arvydas DOMANSKIS, 20 min.

3. Lietuvos valstybės nepriklausomybės atkūrimas 1990 m. kovo 11 d. LPS Seimo ir Lietuvos TSR Aukščiausiųjų Tarybų sąveikoje.

LPS iniciatyvinės grupės narys Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras dr. Zigmas VAIŠVILA, 20 min.

4. 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos valstybės atkūrimo teisinis pagrindimas.

Buvęs Lietuvos teisingumo ministras akademikas Pranas KŪRIS, 10 min.

KAVOS PERTRAUKA

5. Politinių problemų aplikavimo ir legitimizavimo praktikos Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios Lietuvos Konstitucijose.

Lietuvos istorijos instituto vyr. m. d. dr. Algimantas KASPARAVIČIUS, 15 min.

6. Lietuvos teritorinio vientisumo teisinis užtikrinimas 1990 m. kovo 11 d. valstybės atkūrimo aktais.

Lietuvos istorijos instituto vyr. m. d. dr. Česlovas LAURINAVIČIUS, 15 min.

7. Slaptieji Molotovo-Ribentropo protokolai – nuo atminties tautos sąžmonėje iki teisinių pasekmių. Baltijos kelio prasmė.

Lietuvos istorijos instituto direktorius habil. dr. Alvydas NIKŽENTAITIS, 15 min.

IV. ISTORINĖ ATMINTIS – PAGARBA TAUTAI IR VALSTYBĖS PAGRINDAMS

1. Kodėl lietuvių kalba galėjo būti Lietuvos TSR valstybine kalba ir nebegali būti ja šiandienėje Lietuvoje.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarė Irena ANDRUKAITIENĖ, 15 min.;

LR Seimo narys akademikas Eugenijus JOVAIŠA, 15 min.

2. Sąjūdžio asmenybės.

Kultūros leidinio „Nemunas“ vyr. redaktorė poetė dr. Erika DRUNGYTĖ, 15 min.

3. Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio dokumentų išsaugojimas ir likimas.

Lietuvos valstybės naujojo archyvo direktorė Danutė KONTRIMAVIČIENĖ, 20 min.

4. LPS iniciatyvinės grupės klubo dokumentų perdavimas Lietuvos valstybės naujam archyvui.

5. LPS iniciatyvinės grupės pirmųjų vėliavų, plevėsavusių 1988 m. birželio 21 d. ir 24 d. mitinguose Vilniuje, perdavimas Lietuvos nacionaliniam muziejui.

LPS iniciatyvinės grupės narys Artūras SKUČAS ir Eglė SKUČIENĖ, Lietuvos nacionalinio muziejaus atstovai.

DISKUSIJA

Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Didžioji salė.
Diskusija dėl Lietuvos TSR Konstitucijos pataisų gairių pristatymo.
LPS iniciatyvinės grupės išrinkimas. 1988 m. birželio 3 d.
Nuotraukos autorius Jonas Česnavičius.
Reginos ir Zigmo Vaišvilų asmeninis archyvas.